

Скидан С.О.

доктор педагогічних наук,
професор кафедри соціально-гуманітарних та загальноправових дисциплін
Криворізького навчально-наукового інституту
Донецького державного університету внутрішніх справ

РОБОТА МАЙБУТНІХ ЮРИСТІВ ІЗ ТЕРМІНАМИ У РОЗРОБЛЕННІ ПРОЄКТІВ ЕКОНОМІЧНОГО ТА ЮРИДИЧНОГО НАПРЯМІВ

У підготовці майбутніх юристів забезпеченню якості фахової підготовки сприяє активне впровадження методу проєктів, у змісті роботи над якими передбачена лексикографічна робота з термінами, з одного боку, спостереження над розвитком значення терміна, а також поняття, яке цей термін позначає [1, с. 5–7; 2, с. 84–86]. У розробленні проєктів економічного та юридичного напрямів здобувачі працюють над теоретичними основами, де субмова є вагомим чинником досягнення правомірності розмірковувань, обґрунтування логіки розроблення проєкту.

У мовленнєвій практиці здобувачі опрацьовують довідкову літературу, вивчають з позиції діяхронного підходу ключові поняття, що уможлиблює вироблення загального бачення розглядуваної проблеми, з одного боку, розширює уявлення про перебіг у зміні значення поняття на основі історико-культурного, соціально-економічного поглядів, – з іншого. Задля того, щоб терміносистема була опрацьована належно, урахувала парадигматичні й синтагматичні відношення, враховувала міждисциплінарні розвідки, а також коректно відтворювала значення використовуваних дефініцій залежно від особливостей кодексу держави, міждержавного права, здобувачі укладають короткий авторський тлумачний словничок, подають власний коментар стосовно того, як, на їхню думку, відтворено пошук наукової спільноти щодо розглядуваного економічного явища з позиції юриспруденції.

Прикладом можуть слугувати робота з термінологічним апаратом, який стосується економічно-правових основ забезпечення екологічної безпеки на рівні країни, світового простору.

Майбутні правники розглядають поняття екологічної культури з позиції екологічно-правової грамотності, що передбачає насамперед вивчення природи економічних благ у юридичному дискурсі міжнародної практики, вирішення суперечності, яка полягає у зрослих вимогах щодо забезпечення матеріальних благ сучасного суспільства, відповідної потреби розвитку індустрії, нагальною проблемою екологічного характеру – розроблення шляхів *екозбереження* в поєднанні з мінімальними ресурсними витратами.

Правова основа базована на відповідних узагальненнях, що забезпечують формування *екологічної культури*:

1) аналіз чинників, що впливають на деградацію довкілля через агресивне використання видобутку корисних копалин;

2) рефлексія взаємозв'язку невідповідності провадженої людиною промислової діяльності і неможливістю динамічного відновлення екобалансу;

3) усвідомлення екологічної відповідальності людини за діяльність, яка визначається такою, що здійснює руйнівний вплив на довкілля;

4) уведення до правового й економічного обігу поняття *еколого збережувальної практично-перетворювальної та ресурсно-споживчої діяльності діяльності*;

5) розгляд поняття *відповідальність* на основі економічно-правових характеристик (соціальна реляція як дотримання вироблених соціальною спільнотою зокрема, міжнародною спільнотою загалом морально-етичних норм провадження промислової діяльності, що враховує аналітику стосовно наслідків агресивної ресурсно-споживчої діяльності з порушенням норм екозбереження, кодексу – Водний Кодекс України, Лісовий Кодекс України, Кодекс України про надра): *екологічна відповідальність соціальних суб'єктів (еколого-правова, адміністративна, цивільно-правова), екологічна культура; соціально-економічна діяльність, соціальна відповідальність стосовно індустріальних розробок, екозбереження природноресурсного потенціалу.*

Екологічна культура може бути розглянута також на рівні еколого-правової відповідальності в межах Закону України «Про охорону навколишнього природного середовища»:

– розроблення правової основи для діяльності громадських рухів у межах регіону й України, метою яких є провадження екозахисної й екозбережувальної діяльності;

– розроблення правової основи в забезпеченні освітньої й просвітницької діяльності громадських екозбережувальних рухів (передбачити до компетенції представників громадських рухів провадити діяльність із висвітлення екологічного стану на основі фактичних даних; здійснення опитування задля вивчення сформованості суспільної думки стосовно шляхів подолання суперечностей, виниклих з причини промислової діяльності);

– розроблення правової основи в забезпеченні діяльності громадських екозбережувальних рухів стосовно проведення добродійних заходів, спрямованих на пропаганду екозбережувальної поведінки (фотоконкурс, мода й екологічний баланс; організація екскурсій до Національних парків; організація акцій «Збережи птахиню», «Мільйоноліття від динозавру до пластику», «Чорнобривець співає пісні»).

Робота майбутніх фахівців з термінологічним апаратом у розробленні проектів економічного і юридичного напрямів дозволяє розробленню правових основ з урахуванням динаміки їх розвитку, що забезпечує

подальшу їх успішну реалізацію, з одного боку, дозволяє через метод проекту провадити контекстний підхід до фахової підготовки правників, які на конкретних прикладах, з урахуванням статистики здатні подати відповідну правову основу.

Список використаних джерел

1. Куньч З. Й., Наконечна Г. В., Микитюк О. Р., Булик-Верхола С. З., Теглівець Ю. В. (2018) Теорія терміна: конкретизація лексико-семантичних традицій : монографія. Львів : Галицька Видавнича Спілка, 2018. 189 с.
2. Українська термінографія: історія, теорія і практика : монографія / О. А. Покровська, Л. Я. Сапожнікова, С. М. Руденко. Харків : ХДУХТ, 2015. 134 с.

УДК 378:377:37.01

Харламова Л.Д.,

спеціаліст вищої категорії, викладач-методист,

викладач математики та інформатики

Відокремленого структурного підрозділу

«Конотопський індустріально-педагогічний фаховий коледж

Сумського державного університету»

ІННОВАЦІЙНІ МЕТОДИ ЦИФРОВІЗАЦІЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ

Анотація. У статті розглядаються інноваційні методи навчання з використанням цифрових технологій, зокрема онлайн курси, віртуальні лабораторії, програми симуляції, інструменти штучного інтелекту для створення інтерактивного контенту та інші. Показано, що використання інноваційних методів навчання є необхідною умовою підвищення ефективності освітнього процесу в умовах цифровізації професійної освіти.

Ключові слова: інноваційні методи, цифровізація, цифрові технології, професійна освіта, мотивація, онлайн курс, віртуальні лабораторії, програми симуляції, штучний інтелект, інтерактивне навчання.

Постановка проблеми. Цифровізація українського суспільства тісно пов'язана з активним розвитком інформаційно-комунікаційних технологій та відіграє важливу роль у зростанні економіки країни. Цифровізація та вимоги сучасного ринку праці суттєво впливають на удосконалення освітніх програм підготовки конкурентоспроможних фахівців, методи та засоби навчання. Епоха цифрових технологій ставить перед закладами освіти завдання розвитку високої цифрової грамотності, критичного мислення та творчих здібностей здобувачів освіти, активного використання ними цифрових ресурсів у професійній діяльності та повсякденному житті [1]. Сучасна молодь швидко оволодіває цифровими технологіями для автоматизованого пошуку та